

KH/mk

23.11.2020

MAANK:144/2020

kirjaamo@mmm.fi

Lausunto luonnoksesta kotimaisen kalan edistämishjelmaksi

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus on kokouksessaan 16.11.2020 § 9 päättänyt antaa yksimielisesti seuraavan lausunnon:

Ohjelman neljä strategista valintaa, kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen, uudistuminen kasvun vauhdittajana, alkutuotannon edellytysten parantaminen sekä vastuulliseen toimintaan perustuva kasvu ovat Varsinais-Suomen maakuntahallituksen mielestä onnistuneita. Erityistä panostusta toivomme alkutuotannon edellytysten parantamiseen uusien toimijoiden houkuttelemiseksi alalle. Samoin vastuullisuusperiaate on tärkeää huomioida esim. vesiviljelyyn liittyvien kasvutavoitteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Edistämishjelma sisältää lukuisia konkreettisia tavoitteita, kuten kalan kulutuksen lisääminen 1,7 annoksesta/henkilö/viikko kulutuslukemaan 2,5 annosta/henkilö/viikko ja kalatuotteiden kokonaisarvon lisääminen 1,5 miljardista eurosta 2,6 miljardiin euroon sekä kotimaisen kalan osuuden lisääminen 28 prosentista 43 prosenttiin. Tavoitteita voidaan pitää kannatettavina ja realistisina. Sen sijaan kalastuksen avulla poistettavan ravinnekuormituksen (typpi ja fosfori) osalta Varsinais-Suomen maakuntahallitus lähtisi kunnianhimoisemmasta tavoitteesta. Esitetyn tavoitteen mukaan ravinnekuormituksen vähentäminen pidettäisiin ainoastaan nykyisellä tasolla. Itämeren ja Saaristomeren tilan parantamisessa kalastuksen tehostaminen on tunnistettu yhdeksi kustannustehokkaimmista välineistä. Muutoin edistämishjelman tavoitteita voidaan pitää järkevinä ja realistisina sekä monipuolisesti kalatalouden vaikutuksiin pureutuvina (kansantalous, kansanterveys, ilmasto, ympäristö).

Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistamiseksi esitetyistä toimenpiteistä Varsinais-Suomen maakuntahallitus pitää tärkeimpänä ja vaikuttavimpana kotimaisen kalan viestintäverkoston perustamista. Kotimaisen kalan kulutuksen lisäämiseksi tarvitaan aktiivista vuoropuhelua kaikkien asiaan vaikuttavien tahojen kesken (tuottajat, kauppa, kuluttajat, tutkimus). Positiivista tavoitteessa on lisäksi se, että sille halutaan myös taata rahoitus Euroopan maaseutu- ja kalatalousrahaston (EMKR) kautta.

Toimialan uudistumiseksi esitetyistä toimenpiteistä keskeisimpiä ovat vajaasti hyödynnettyihin kaloihin liittyvät jalostusasteen nostamiseen ja elintarvikelaadun kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Vajaasti hyödynnetyt kalat ovat merkittävässä roolissa myös ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi esim. Saaristomeren alueella.

Alkutuotannon edellytyksiä parantavista toimenpiteistä Varsinais-Suomen maakuntahallitus nostaa esiin toimet sukupolvenvaihdoksien toteuttamiseksi ja uusien toimijoiden houkuttelemiseksi alalle sekä toimet vahinkoja aiheuttavien eläinten torjumiseksi.

Kestävyyteen ja vastuulliseen toimintaan liittyvistä toimenpiteistä tärkeimpänä voinee pitää kalatalouden arvoketjun vastuullisuuden varmistamista. Kalakantojen kestävä hyödyntäminen ja turvalliset kalatuotteet varmistetaan parhaiten laajasti osallistavalla sääntelyllä. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat valvontatoimet ovat keskeinen osa tätä prosessia.

Varsinais-Suomen maakuntahallitus katsoo, että esitetty luonnos kotimaisen kalan edistämishjelmaksi on tavoitteiltaan ja toimenpiteiltään relevantti, ajankohtainen ja realistinen. Kalataloudella on historiallisestikin suuri merkitys Varsinais-Suomelle paitsi elinkeinollisesti myös enenevässä määrin ympäristöllisesti. Kalatalouden ympäristövaikutukset ovat Saaristomerelle kiistattomat ja tästäkin syystä kotimaisen kalan edistämiseksi tehtävä työ on ensiarvoisen tärkeää. Nykytilanteessa erityisen tärkeää on panostaa uusien toimijoiden saamiseksi alalle. Tätä tavoitetta tukevia toimia toivoisimme kehittämissohjelmaan sisällytettävän esitettyä enemmän.

Varsinais-Suomen maakuntahallitus edellyttää, että hylkeiden ja muiden rauhoitettujen eläinten, mukaan lukien merimetso, kokonaissaaliille aiheuttamat haitat alentuvat merkittävästi ohjelman toimenpiteiden kautta.

Varsinais-Suomen liitto

Kari Häkämies
maakuntajohtaja

Petra Määttänen
hallintojohtaja,
maakuntahallituksen sihteeri